PDF Compressor Free Version

بازشناسی الگوی رفتاری ترامپ در پیشنهاد مذاکرات بدون پیش‌شرط

همان ترامپ همیشگی

محبوبه‌ولی، روزنامه‌نگار

۲۰ روز پیش بود که دونالد ترامپ در نشست ناتو گفت مطمئن است بالاخره روزی ایرانی‌ها به او زنگ می‌زنند و می‌گویند «بیا با هم توافق کنیم و ما هم توافق می‌کنیم.» سخنگوی وزارت خارجه ایران هم در پاسخ گفت که ممکن است دونالد ترامپ زنگ بزند. حالا او دوشنبه شب نه از پشت خطوط فیبر نوری که در برابر چشم تمام دنیا در کنفرانس مطبوعاتی با نخست وزیر ایتالیا، چراغ سبز پررنگی را نشان داده و گفته است که «حاضر است بدون هیچ پیش شرطی و در هر زمان و مکانی با مقامات ایرانی مذاکره کند».

این تغییر موضع به طور کامل با الگوی رفتار و تعاملات ترامپ با سایر دولتهایی که با آمریکا مشکلاتی داشتند منطبق است. الگویی که پیشتر هم در توسعه ایرانی بر آن تاکید شده بود. به همین دلیل باید گفت این تغییر موضع کاملا قابل پیش‌بینی بود چرا که فضا و منطق حاکم بر رفتار و گفتار دونالد ترامپ کاسبکارانه و دلال مابانه است که به همان میزان هم دارای انعطاف است. زیرا به طور خلاصه برای دلالان هیچ خط قرمزی به عنوان مبانی و اصول وجود ندارد. به همین دلیل تمام این تحولات را باید در پرتو این صورت‌بندی گفتمانی که خود دونالد ترامپ مبتکر آن بوده است ارزیابی شود.

حالا که دونالد ترامپ چنین چراغ سبز پررنگی را نشان داده، همه منتظرند ببینند تصمیم ایران چه خواهد بود. ایران تابه حال قاطعانه، از زبان مقامات مختلف و از تریبون‌های گوناگون اعلام کرده با ترامپی که از یک توافق بین‌المللی خارج شده، مذاکره نخواهد کرد اما «عنوان بدون هیچ پیش شرط» در اظهارات اخیر ترامپ ورق را برگردانده است. حالا عده‌ای مطرح می‌کنند که ایران می‌تواند از این موضع جدید استفاده کند.

علی مطهری: مذاکره مجدد با آمریکا توأم با ذلت و خواری خواهد بود، اگر آمریکا از برجام خارج نشده و تحریم‌ها را تشدید نکرده بود، ایرادی نداشت با آمریکا وارد مذاکره شویم اما در وضعیت فعلی، مناسب نیست که ما وارد مذاکره با آمریکا شویم

حمیدابوطالبی مشاور رئیس جمهور در واکنش به اظهارات اخیر دونالد ترامپ در صفحه توئیتر خود نوشت: «احترام به ملت بزرگ ایران، کاهش خصومت‌ها، و بازگشت آمریکا به برجام، هموارکننده مسیر سنگلاخ کنونی است.»

وی اضافه کرده است: «گفت‌وگوی تلفنی روسای جمهوری دو کشور در سازمان ملل در سال ۱۳۹۲، بر این باور استوار بود که می‌توان با التزام به ابزار گفت‌وگو در مسیر اعتمادسازی گام برداشت. برجام دستاورد التزام به گفت‌وگو است؛ باید آن را پذیرفت.»

مشاور روحانی همچنین نوشته است: «سال گذشته در مجمع عمومی سازمان ملل پس از تهدید ملت بزرگ ایران، موضوع ملاقات دو رییس جمهور مطرح شد؛ اکنون هم پس از خروج از برجام، ملاقات بدون پیش‌شرط عنوان می‌شود! کسانی که به گفت‌وگو به عنوان روش حل اختلافات در جوامع متمدن باور دارند، باید به ابزار آن هم ملتزم باشند.»

از فحوای کلام او چنین برمی‌آید که می‌توان «پذیرش برجام از سوی آمریکا» را به عنوان پیش‌شرط مذاکره‌ای که رئیس جمهور آمریکا از آن استقبال می‌کند، مطرح کرد.

اسرائیل؛ سنگ پیش پای مذاکره

اما برخی هم معتقدند تا زمانی که پای اسرائیل در میان است، دو طرف نمی‌توانند با هم به توافقی برسند. حشمت‌الله فلاحت پیشه، رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس روز گذشته ضمن اینکه گفت نباید مذاکره به تابویی در مناسبات ایران و آمریکا تبدیل شود، اظهار کرد: زمام اختلافات ایران و آمریکا در اختیار بازیگران ثالث است و تا زمانی که یک خط قرمز ارتباطی میان دو طرف ایجاد نشود، منافع ملی تهران و واشنگتن بازیچه دیگرانی خواهد بود که از تصاعد بحران میان این دو قدرت منطقه‌ای و جهانی سود می‌برند.

به باور فلاحت پیشه بی‌اعتمادی تاریخی، کانال‌های دیپلماسی میان دو کشور را صعب‌العبور کرده و سنگ‌های پیش پای دیپلماسی این دو قدرت بیش از آنکه ایرانی یا آمریکایی باشد، ارتجاعی و صهیونیستی بوده و برای منافع ملی دو طرف هزینه‌ساز شده است.

بهترین وقت گفتگو ۲۸ مرداد در تهران

استقبال برخی از این پیشنهاد هم به قدری بود که شتابزده حتی برای آن زمان هم تعیین کردند. علی شکوری‌راد، دبیر کل حزب اصلاح‌طلب اتحاد ملت هم در واکنش به این پیشنهاد گفت: «ابتکار ترامپ در دادن پیشنهاد مذاکره بدون پیش‌شرط در هر زمان و هر مکان به ایران نیازمند یک پاسخ ابتکاری و منطبق با مصلحت و منافع ملی است. حال که وزیر خارجه امریکا پیشنهاد مذاکره را مجدداً مشروط کرده است خوب است ظریف به پمپئو پیشنهاد مذاکره غیر مشروط در مکان و زمان دلخواه بدهد.»

سید عطاءالله مهاجرانی هم جز همین دسته بود که در توئیتر خود نوشت: «وقتی ترامپ از خر شیطان بزرگ پیاده می‌شود و پا روی حرف خود و ۱۲ شرط پمپئو می‌گذارد و می‌گوید: هر وقت و هر جا روحانی بخواهد، حاضر است بدون پیش شرط مذاکره کند، نمی‌توان در برابر این موضع شرط گذاشت! بهترین وقت گفتگو، ۲۸ مرداد در تهران.»

یک بام و دو هوای آمریکایی

برخی دیگر اما معتقدند که ممکن است این یک تله باشد و نباید در دام این تله افتاد چون صدای واحدی از آمریکا به گوش نمی‌رسد. اشاره آنها به اظهارات مایک پمپئو سخنگوی شورای امنیت آمریکا پس از پیشنهاد دونالد ترامپ است. مایک پمپئو، وزیر امور خارجه آمریکا که دو هفته پس از خروج آمریکا ۱۲ شرط برای ایران گذاشته بود، پس از پیشنهاد «مذاکره بدون پیش شرط دونالد ترامپ» دوشنبه شب، مصاحبه‌ای با شبکه خبری سی‌ان‌بی‌سی کرده و گفته است: «در صورتی رییس جمهور با ایرانی‌ها پای میز مذاکره خواهد نشست که ایرانی‌ها تعهد به اعمال تغییرات در نحوه رفتار با مردم این کشور را نشان دهند، از رفتار بد خود بکاهند و بتوانند بپذیرند که وارد توافقی هسته‌ای شوند که در عمل مانع اشاعه تسلیحات هسته‌ای شود.»

گرت مارکوس، سخنگوی شورای امنیت ملی آمریکا هم در این مورد گفته است: «رییس جمهور ترامپ آماده گفت‌وگو با تهران است، به شرط آنکه این کشور به طور اساسی تغییر کند.»

حمیدرضا آصفی سخنگوی پیشین وزارت خارجه ایران، از کسانی است که این چند صدایی از درون آمریکا را گره مذاکره می‌داند و می‌گوید: «لازم است که ترامپ ابتدا تکلیف خود را با تندروهای کاخ سفید مشخص کند. بولتون و پمپئو دنبال ماجراجویی هستند، این در حالی است که آقای ترامپ صحبت از مذاکره با ایران می‌کند. ما در واقع در درون کاخ سفید یک سردرگمی مشاهده می‌کنیم و بهترین راهنمایی برای آقای ترامپ اگر واقعا به دنبال مذاکره با ایران است، این است که افراد تندرو را از خود دور کند، چرا که اولین مانع برای این موضوع افرادی چون پمپئو و جان بولتون هستند.»

مذاکره مجدد ذلت و خواری است

در واکنش‌ها نسبت به پیشنهاد ترامپ کسانی هم بودند که اساسا مذاکره با ترامپ را رد کردند. علی مطهری، نایب رئیس مجلس شورای اسلامی یکی از آنها بود که به‌مهر گفته است: «مذاکره مجدد با آمریکا توأم با ذلت و خواری خواهد بود، اگر آمریکا از برجام خارج نشده و تحریم‌ها را تشدید نکرده بود، ایرادی نداشت با آمریکا وارد مذاکره شویم اما در وضعیت فعلی، مناسب نیست که ما وارد مذاکره با آمریکا شویم.»

ناطق نوری: ایران نباید ابتدا به ساکن پیشنهاد مذاکره رییس جمهوری آمریکا را رد کند. این موضوع باید با تامل و در شورای عالی امنیت ملی مورد بحث قرار گیرد. اصل قصه و چنین چیزی منفی نیست و پیش‌بینی هم می‌شد. نوع خلقیات آقای ترامپ همین است

برخی هم به غیرقابل اعتماد بودن ترامپ اشاره می‌کنند. سید محمد صدر، عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام در این مورد می‌گوید: رییس جمهوری آمریکا رفتار طبیعی ندارد؛ از پیمان‌های متعدد از جمله پاریس و برجام خارج شده است بنابراین در حال حاضر برای مذاکره قابل اعتماد نیست.

او گفته است اگر ترامپ خواستار مذاکره است، ابتدا باید به اشتباه خود در خروج از برجام اذعان و اعلام کند که متعهد به این توافقنامه است.

حمیدابوطالبی، مشاور رئیس جمهور: گفت و تلفنی روسای جمهوری دو کشور در سازمان ملل در سال ۱۳۹۲، بر این باور استوار بود که می‌توان با التزام به ابزار گفت‌وگو در مسیر اعتمادسازی گام برداشت. برجام دستاورد التزام به گفت‌وگو است؛ باید آن را پذیرفت

نه رد کنیم، نه دستپاچه شویم

با این حال علی اکبر ناطق نوری، به عنوان یکی از اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام با بیان اینکه ایران نباید ابتدا به ساکن پیشنهاد مذاکره رییس جمهوری آمریکا را رد کند، گفته است: این موضوع باید با تامل و در شورای عالی امنیت ملی مورد بحث قرار گیرد.

او با تاکید بر اینکه اصل قصه و چنین چیزی منفی نیست و پیش‌بینی هم می‌شد، ادامه داده است: نوع خلقیات آقای ترامپ همین است؛ او اول توپ‌های محکمی را می‌زند و با توپ پر می‌آید، اگر مقابلش مرعوب شوند و جا بزنند، ادامه می‌دهد، ولی اگر ببیند آن طور نیست خیلی سریع نظرش عوض می‌شود و سناریوی بعدی را پیدا می‌کند.

او در مصاحبه خود ادامه داده که نباید ابتدا به ساکن مذاکره را رد کنیم و بگوییم بیخود کرده است، بلکه باید تامل داشته باشیم و دستپاچه نشویم، ذوق زده هم نشویم که ترامپ از همین ذوق زدگی ممکن است سوء استفاده کند، ممکن است ما را تست کند.

احتمال میانجی‌گری عمان

وی اضافه کرد: مسئولان ذیربط باید با تدبیر و درایت موضوع را رصد کنند. در شورای عالی امنیت ملی مورد بحث قرار بگیرد و نهایتا با توجه به موخراتی که شاید داشته باشد ببینند چگونه عمل کنند.

ناطق نوری همچنین به سفر یوسف بن علوی وزیر خارجه عمان به آمریکا و انتشار برخی اخبار درباره احتمال سفر وی به تهران در روزهای آینده هم اشاره کرده و گفته است: ممکن است عمان برنامه‌ای برای میانجی‌گری بین دو طرف را داشته باشد، به ویژه که عمان چنین سابقه‌ای را دارد و در مورد برجام هم، عمان پیشقدم بود. حالا باید دید تصمیم مقاماتی که روی سخن ترامپ با آنها بوده است، در مورد این پیشنهاد چیست. آیا با وجود تغییر لحن و ادبیات ترامپ، مانند گذشته قاطعانه این پیشنهاد را رد می‌کنند؟ آیا پیش‌شرطی برای مذاکره می‌گذارند؟ یا اول وارد مذاکره می‌شوند و بعد شروط خود را اعلام می‌کنند؟ آیا در صورت پذیرش یک میانجی برای مذاکره تعیین می‌کنند یا اینکه مستقیما با ترامپ و تیم تندرویش پشت میز مذاکره می‌نشینند؟

خبر

روحانی در دیدار با سفیر جدید انگلیس:

توپ در زمین اروپا است

رئیس جمهوری گفت: ایران همواره برای توسعه مناسبات و حسن رابطه با کشورهای اروپایی آماده است و اکنون پس از خروج غیرقانونی آمریکا از برجام، در فرصت محدود باقیمانده، توپ در زمین اروپا قرار دارد.

به گزارش ایرنا از پایگاه اطلاع رسانی ریاست جمهوری، حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر حسن روحانی صبح -سه‌شنبه -هنگام دریافت استوارنامه «رابرت مک‌ایر» با انتقاد از عدم اجرای کامل برجام در بخش‌های تجاری و اقتصادی و روابط بانکی از سوی برخی از اعضا، اظهار داشت: جمهوری اسلامی ایران همواره برای توسعه مناسبات و حسن رابطه با کشورهای اروپایی آماده است و اکنون پس از خروج غیرقانونی آمریکا از برجام، در فرصت محدود باقیمانده توپ در زمین اروپا قرار دارد. رئیس جمهور تأکید کرد: جمهوری اسلامی ایران هرگز به دنبال تنش در منطقه نبوده و نمی‌خواهد مشکلی در آبراه‌های جهانی ایجاد شود، اما هیچگاه از حق خود در صادرات نفت نیز، به راحتی نمی‌گذرد.

روحانی در دیدار سفیر جدید انگلستان در تهران، با استقبال از گسترش و توسعه روابط با لندن، تاکید کرد: خوشبختانه در سال‌های اخیر اراده ایران و انگلستان بر برقراری روابط و مناسبات خوب میان دو کشور بوده است.

رئیس جمهوری ملاقات‌ها و مذاکرات مسئولان دو کشور در مسائل دوجانبه و بین المللی را سازنده توصیف کرد و افزود: امروز در مقطع تاریخی بسیار مهمی در رابطه با برجام قرار داریم و بیان شفاف موضع اروپا نسبت به اقداماتی که باید برای جبران خروج غیر قانونی آمریکا از برجام انجام دهد، برای ملت ایران بسیار حائز اهمیت است.

به دنبال توسعه هر چه بیشتر مناسبات با ایران هستیم

«رابرت مک‌ایر» سفیر جدید انگلیس نیز در این دیدار ضمن تقدیم استوارنامه خود به رئیس جمهوری کشورمان با اشاره به اینکه دولت بریتانیا از اجرا و تداوم برجام حمایت می‌کند، گفت: امروز تلاش گسترده‌ای میان کشورهای اروپایی برای حفظ برجام بویژه در زمینه اقتصادی برقرار است که بی‌سابقه بوده است.

سفیر جدید انگلیس در تهران با بیان اینکه سیاست تنش‌زدایی ایران در منطقه بسیار حائز اهمیت است، گفت: ما به دنبال توسعه هر چه بیشتر روابط و مناسبات با ایران هستیم و معتقدیم، حل مشکلات و بحران‌ها تنها از طریق گفتگو و دیپلماسی امکان‌پذیر است.

روی موج کوتاه

حضور نمایندگان در کابینه جدی نیست

عبدالرضا هاشم‌زایی، عضو کمیسیون شوراها: در ۴۰ سال گذشته هر فردی وزیر بوده نهایتا وزارتخانه‌ای که در آن کار می‌کرده تغییر کرده و در خصوص دیگر پست‌ها هم به همین شکل پیش رفته‌ایم. درواقع یکی از اساسی‌ترین مشکلات کشور در حال حاضر انتخاب محدود مدیریت‌ها است. در همه برهه‌های زمانی به محض خالی شدن برخی پست‌ها بحث جایگزینی نمایندگان مجلس مطرح می‌شود. اما این بحث‌ها هیچ‌وقت به صورت جدی وجود نداشته و من فکر نمی‌کنم نماینده‌ای در شرایط فعلی حاضر باشد مجلس را در این شرایط رها کند و به هیات دولت برود.

ترامپ عاشق ملاقات برای ملاقات است

کمال خرازی، رئیس شورای راهبردی روابط خارجی: ما با توجه به تجربه تلخی که از مذاکره با آمریکا و نقض مکرر تعهدات دولتمردان آن کشور داشته‌ایم، طبیعی است که ارزشی برای پیشنهاد وی قائل نباشیم. به نظر می‌رسد آقای ترامپ عاشق ملاقات برای ملاقات است و چندان به نتایج ملاقات‌های خود و سخنان متناقض خویش نمی‌اندیشد. ترامپ باید قبل از هر چیز، خروج آمریکا از برجام را جبران کند و نشان دهد که برای تعهدات اسلاف خود و قوانین بین‌المللی احترام قائل است.

باز ماندن تنگه هرمز وابسته به نظر رهبر است

دریادار خانزادی، فرمانده نیروی دریایی ارتش: کارکرد تنگه‌ها به شدت وابسته به باز بودن آنها است؛ تحریم‌ها بر کارکردها به شدت اثرگذار است و تحریم‌هایی که علیه ایران صورت می‌گیرد بر کارکردهای تنگه هرمز اثرگذار است. در محیط بین‌الملل خروجی یک تصمیم وابسته به یک بازیگر نیست و تنگه هرمز بخشی از منافع جمهوری اسلامی است و نداجا تاکنون آزادی تردد در این تنگه را تامین کرده است و با قدرت هم به این کار ادامه خواهد داد اما باز ماندن تنگه هرمز وابسته به منافع ایران است و جامعه بین الملل باید متعهدانه به تعهدات خود در قبال جمهوری اسلامی عمل کند ما آمریکا را تاثیرگذار در تصمیم نداجا در حوزه تنگه هرمز نمی‌دانیم و اقدام ما وابسته به نظر رهبر انقلاب است.

افزایش امضا برای سوال از رئیس جمهور

رسول خضری، عضو فراکسیون مستقلان مجلس: رئیس جمهور برای جلسات رای اعتماد و استیضاح، ساعت‌ها در مجلس حضور می‌یافت اما حاضر نیست برای پاسخگویی در خصوص علل افزایش نرخ ارز و سکه در صحن علنی مجلس حاضر شود. در تلاش هستیم تا امضاهای سوال از رئیس جمهور را افزایش دهیم. تا این لحظه امضاهای سوال از رئیس جمهور به بیش از ۱۰۰ امضا افزایش یافته است.

دشمن به دنبال جدایی مردم از حاکمیت است

حسین ذوالفقاری، معاون امنیتی انتظامی وزارت کشور: دشمنان کشور به دنبال جدا کردن مردم از حاکمیتند. باور دستاندرکاران کشور باید بر این باشد که ما می‌توانیم و امکان حل مشکلات وجود دارد و اگر مسئولی فاقد انگیزه و عزم جدی برای کار و خدمت است ناامیدی را به جامعه تزریق می‌کند باید از کار بر کنار شود. ابعاد امنیت کشور برای مردم و حتی مسئولان باید تبیین شود. اگر مردم، حساسیت‌های این موضوع را درک کنند پای کار می‌آیند و به مسئولان در راستای اهداف کشور کمک می‌کنند.

کاسبی ترامپ از ناتوی عربی

داود هرمیداس باوند، کارشناس مسائل بین‌الملل و پیلمات سابق: پیشنهاد جدید تشکیل ناتوی عربی این بار تنها مختص به کشورهای عربی حاشیه خلیج‌فارس نیست و شامل اردن و مصر نیز می‌شود. لازمه تشکیل چنین اتحادیه و سازمانی، استفاده و بکارگیری سیستم‌های تسلیحاتی پیشرفته و گرانقیمت نظامی است. تا پیش از این، امریکا به رهبری ترامپ در یک سال گذشته با عربستان و قطر قراردادهای نظامی میلیاردی امضا کرده بود و به نظر می‌آید با تشکیل ناتوی عربی، امریکا مجددا قراردادهای نظامی هنگفتی به کشورهای عربی امضا کند.